

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Materia leuis

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

tarius, sed Domino suo, id est mandanti
res illa perit. Diana part. 3. tract. 6. ref. 49.
p. 8. tr. 7. ref. 34. & p. 9. tr. 7. ref. 32.

M A R I T U S.

Maritus habet dominium corporis uxoris.
Maritus habet dominium corporis suae uxoris, sicut e contra, & tenentur invicem reddere debitum. Vide verb. *Debitum conjugale.* verb. *Copula.* verb. *Oscula.* verb. *Tactus.* Potest maritus irritare vota uxoris: ferè omnia. Vide verb. *Voti relaxatio.* Potest dimittere uxorem comprehensam in adulterio, non tamen occidere. Vide verb. *Adulterium n. 4.* & 5. An verò incurrit irregularitatem bigamiae, si illam postea cognoscit. Vide verb. *Irregularitas, n. 11.* Item potest cohabitare cum uxore excommunicata. Vide verb. *Excommunicationis, n. 34.* Ut maritus fiat Cardinalis, vxor siue sit iuvenis, siue senex, satis est quod maneat in saeculo cum voto castitatis. Vide verb. *Cardinalatus, n. 5.* Sed quid si ipse, vel vxor Religionem vulgredi? Vide verb. *Ingressi Religionem.*

M A T E R.

Certum est, quod homo liber vendi non potest, etiam si referatur in tempus; quo iam sit servus. Videatur Mol. *dis. 34. n. 21.* & *dis. 33.* in extrema tamen necessitate famis filius potest vendi à Patre. L. 2. *Cod. de Patribus qui filios suos distraxerunt.* Vide *Dicast. de iust. lib. 2. tract. 9. disput. 1. num. 85.* Aliter etiam in extrema necessitate filium vendere nequit: nam qui in sua potestate aliquid non habet, nequit illud vendere, sed filii non sunt in potestate patris, ut expediti iuris est; ego, &c. Ita Gregorius Acacius. Sed oppositè mordicus adhæret Hulricus Hunnius. *part. 9. tractat. 7. resolutione 27.*

MATERIA LEVIS.

Quoniam actus distinctionem sumunt ab obiectis, ad cognoscendum, utrum in transgressione alicuius præcepti detur materia levis, quæ constituat culpam tantummodò venialem, hanc regulam tradit Baldellus *tom. 1. lib. 3. disputat. 14. num. 3.* Si ex ratione obiecti per se prima oritur notabilis oppositio ad virtutem versantem circa illud, in tali obiecto non datur materia levis. Si autem ex ratione obiecti per se prima oritur oppositio ad virtutem neque gravis, neque levis, ita ut fiat deinde gravis ex ratione obiecti per se secunda; tunc dabitur materia levis, & culpa levis. Exemplum. Quia in furto ratio per se prima est, quod res quæ habet solum esse malum ut sic, & contra iustitiam ut sic, non autem notabiliter, id quod habet solum ex eo, quod res aliena sit notabilis, furtum erit gravis, vel levis culpa iuxta rei acceptæ magnitudinem, aut parvitatem. Contra verò, quia in materia infidelitatis ratio per se prima est, quod negetur fides Deo aliquid revelanti, quod ex se habet notabilem oppositionem, ad virtutem fidei, idè in peccato infidelitatis non datur materia & culpa levis. Sed Palaus *tom. 1. tractat. 2. disputat. 2. punct. 7. numero 2.* ex Ecclesiæ & fidelium sensu id autumat desumendum, qui fundatur in ipsarum rerum natura. Nam aliqua sunt ita ex natura sua inordinata, ut in quavis materia reputentur gravissima, ut idololatria, simonia, infidelitas, &c. aliqua ita levia, ut, nisi aliqua circumstantia accedat semper reputentur levia, ut verbum otiosum, scurrilitas, &c. alia denique ex natura sua mala quidem, sed nec levia, nec gravia, crescentia tamen, & decrescentia iuxta quantitatem materiæ, ut furtum, &c. *p. 5. tra. 5. refol. 1.*

2 ✕ Igitur datur materia levis in
Gggg 3 primis.

Datur autē materia levis in ieiunio, & aliis multis.

primis in iuramento promissorio, in laboribus, & esu carnis in diebus prohibitis, in ieiunio Ecclesiastico, in implenda Pœnitentia Sacramentali, in acceptatione personarum quoad conferenda beneficia, in executione operum in iunctorum pro indulgentiis, in ætate requisita ad Matrimonium, & Ordines factos, in interruptione novitiatus, in ingressu & egressu clausuræ Religiosæ, in recitatione Horarum, tam ex obligatione Ordinis facti, quam beneficii, in surreptione gratiæ: Item in furto, etiam Reliquiarum, in voto, & iuramento promissorio, in formis Sacramentorum quoad accidentalia, eiusque interruptione, & coniunctione cum materia, in lectione & recitatione librorum prohibitorum, in actione, & auditione Missæ, in celebratione post meridiem, & celebratione cum vestibus sacris, & additione in Missa, aut Officio Canonico, in violatione interdicti, in percussione Clerici, dimissione habitus Religiosi, & tonsuræ Clericalis, & in omnibus excommunicationibus. Item in casibus reservatis, in præcepto correctionis fratrorum, in invidia, iudicio remercario, & detractione, in patrimonio requisito ad Ordines, in communicatione cum excommunicato, in mendacio facto etiam in Confessione, aut iudicio. In negatione debiti coniugalium, & in alienatione rerum Ecclesiasticarum. Quæ proinde omnia possunt esse peccata venialia. Vide singula sub propriis nominibus, ubi etiam invenies, quænam in singulis censenda sit parva materia.

In blasphemis, & multis aliis, non datur.

3 Non datur parva materia in hæresi, in blasphemis, in iuramento assertorio, in fractione sigilli, sollicitatione facta in Confessione. Item non in rebus venereis, non in ieiunio naturali requisito ad Communionem. Non in ætate requisita ad Professionem, aut in anno novitiatus. Non in infidelitate, sortilegiis, & magia. Nec in omissione alicuius essentialis in forma Sacramentorum, vide etiam in singulis

nominibus. An detur in simonia, & in obligatione continua celebrandi, vide *verb. Simonia, & Missarum stipendium.* An in materia levi possint superior subditum, & vovens seipsum obligare sub mortali, vide *verb. Lex, num. 34. & verb. Voti.*

An detur in simonia, &c.

4 Petes hic primò. An multæ materiæ leves coalescant in unam gravem, ita ut in omnibus delinquere sit mortale? Respondeo, si plures illæ materiæ pertineant ad diversa præcepta, etiam simul tempore implenda non coalescere. Et sic, Clericum in die festo, in quo incidat ieiunium, si parum laboret, parum interdium comedat, modicum item de officio divino recitare, & de Missa audire omitat, quæ omnia simul sumpta essent quantitas notabilis, non committere unum peccatum mortale, sed multa venialia. Ita Sanchez *in sum. tom. 1. lib. 1. cap. 4. n. 16.* Qui tamen non idem docet in violatione plurium votorum levis materiæ in eodem die, etiam si materiæ sint diversæ: quia plura vota eodem die obligantia, quamvis de diversis materiis, unam obligationem inducunt, quatenus omnia sub eadem ratione pertinent ad eandem Religionis virtutem. Igitur si quis vovisset, una die orare, Sacrum audire, præbere elemosynam, &c. & ex singulis modicum omitteret, secundum Sanchez peccaret mortaliter, sicut (ait ille) qui multis promissionibus eidem personæ multa modica promitteret, ubi hæc omnia attingerent quantitatem notabilem, teneretur illa sub mortali præbere. Sed contra Sanchez tenet Suarez *de Relig. lib. 5. cap. 5. n. 11. & 12.* Nam licet omnia vota eodem implenda sint die, & ad eandem Religionis virtutem pertineant, cum tamen emissa sint in honorem diversi mysterii, vel Sancti, sunt omnino disparata, & se habeat, ac si diversis diebus implenda forent, in quo casu non continuaretur secundum ipsum. Veraque sententia est probabilis *p. 5. r. 5. ref. 55. & sententiam Suarez absolute docuerat in p. 3. r. 6. ref. 42. &c.*

Aut etiam ad unum singulis diebus implem dum, ita ut obligatio alligata sit diei.

Et si singuli dies habeant diversum motivum,

Coalescunt vero quosdam pertinet ad idem numero ad idem de numero in eadem die ieiunii, cum pertinet ad quantitatem notabilem, peccabis mortaliter. Vide verb. ieiunium, n. 8. Item in materia iustitiae patet materiae coalescunt, & sic si plura modica furatus sis, ubi futurum est in quantitate notabili. Et generaliter, quotiescumque plures materiae moraliter continuari censentur, ratione personae, temporis, vel effectus, aut intentionis, &c. vltima transgressio est mortalis. Ita Sanchez ubi sup. n. 9 p. 5. tr. 5. ref. 12.

5 Ceterum, quando quis vovisset, g. singulis diebus recitare B. Virginiae vnum Ave, vel salve Regina, aut modicam Eleemosynam largiri, existimo distinguendum cum Sanchez ubi sup. n. 14 & si Vota orationis vel Eleemosynae alligata sunt diei, & diei honorem respiciunt, multis diebus non dicere Salve, vel Eleemosynam non praebere, quae simul sumpta foret notabilis, illas parvas materias non coalescere ad inducendam culpam mortalem. Si vero vota non sint alligata diei, sed dies praefigatur, ut terminus, ultra quem obligatio differri non debeat, tunc coalescet. Et ratio est, quia in priori casu, cum votum alligatum sit diei, transacto die expirat, & sic non potest uniri cum aliis obligationibus ad constituendam unam partem. At in posteriori obligatione voti transacto die non extinguitur, & sic uniri potest cum subsequentibus. part. 5. tr. 5. ref. 53. Huius conformari vult ref. 24. tr. 5. p. 3. Sed quando nam censetur vovens alligare obligationem voti ad diem, & quando non? Respondet Palaus tom. 1. tr. 2. disp. 2. punct. 9. s. 4. num. 9. quod quando in singulis diebus est diversum motivum, tunc votum intelligitur alligari diei; secus ubi est idem motivum. Et in votis personalibus obligationem semper censeri alligatam diei, non autem in realibus ref. 53. cit. 5. Sed difficultas.

6 Quando autem plures materiae pertinent ad idem preceptum numero, tunc coalescunt in unam, & transgressio fit mortalis. Et sic si plures parum edas in eadem die ieiunii, cum pertinet ad quantitatem notabilem, peccabis mortaliter. Vide verb. ieiunium, n. 8. Item in materia iustitiae patet materiae coalescunt, & sic si plura modica furatus sis, ubi futurum est in quantitate notabili. Et generaliter, quotiescumque plures materiae moraliter continuari censentur, ratione personae, temporis, vel effectus, aut intentionis, &c. vltima transgressio est mortalis. Ita Sanchez ubi sup. n. 9 p. 5. tr. 5. ref. 12.

MATRIMONIUM
Quoad naturam & causas.

1 **M**atrimonium est coniunctio maritalis (inter Christianos vero Sacramentum consistens in coniunctione maritali) legitima viri & feminae inter legitimas personas, individuam vitae consuetudinem retinens. Est autem Sacramentum necessarium, non quidem individuis humanis seorsim, sed toti speciei, ita quod si saeculares ad humanam speciem propagandam deficerent, reverterentur Religiosi uxorem ducere. Ita Sanchez tom. 1. lib. 2. disp. 3. num. 4. & alii Vasquez in 3. part. tom. 4. disp. 1. c. 3. putat, in tali casu instare finem mundi, ac proinde homines multiplicari non posse, quod tamen, seclusa Dei revocatione, constare non posset part. 3. tr. 4. ref. 189.

2 Neque vero matrimonium ita est Sacramentum inter fideles, ut Sacramentationem non possit aliquando exueri. Posito enim, quod contrahentes (quos infra dicemus esse huius Sacramenti ministros) non habeant intentionem celebrandi matrimonium tanquam rem sacram: non esset Sacramentum, cum ad essentiam Sacramenti concurrere debeat intentio ministri: & tamen valet in ratione contractus, ut docent Vasquez tom. 2. in 3. part. disp. 138. c. 1. Pörtius lib. 1. c. 9. n. 1. & alii contra Sanchez de Matr. tom. 1. lib. 2. disp. 10. num. 6. Non enim constat ex Conciliis, Patribus, aut DD. communi Christum Dominum ita matrimonium instituisse, ut in eo ratio Sacramenti & ratio contractus sine inseparabiliter coniunctae p. 3. tr. 4. ref. 255.

3 Imò Estius in 4. d. 19. s. 3. Sylvius in 3. p. quest. 43. art. 1. quest. 3. concl. 2. & alii dicunt, matrimonium contractum per Procuratorem inter absentes non esse Sacramentum, quia tam collatio Sacramenti, quam receptio sunt personales negativè, sicut absolutio Sacramentalis.

Matrimonii definitio.

Et necessitas.

Potest non esse Sacramentum, etiam inter fideles.

Et de facto aliqui tale dicunt esse, quod celebratur per Procuratorem.

Et